

ازشکده آذربایجان

THE TREASURY DEPARTMENT

نقش وزارت خزانه داری و وزارت خارجه آمریکا در تحمیل تحریم علیه ایران

مقالات

خرداد ۱۳۹۷

الحمد لله

اندیشکده راهبردی تبیین

مجموعه گزارش راهبردی

نقش وزارت خزانه داری و وزارت خارجه آمریکا در تحمیل تحریم علیه ایران

وبگاه اندیشکده : www.Tabyincenter.ir

نشانی : تهران، اقدسیه، خیابان شهید موحد دانش، خیابان نسترن، پلاک ۳۲، واحد ۱۱

کد پستی : ۱۹۵۷۶۶۴۷۳۱

تلفن : ۲۶۱۵۳۳۲۹

نمابر : ۲۶۱۵۳۳۲۹

فهرست

۶	مقدمه
۷	نحوه عملکرد خزانه داری در اعمال تحریم ها علیه ایران
۹	اقدامات خزانه داری بعد از دستور اجرایی بازگشت تحریم ها
۱۲	مدل بوروکراتیک سازمانی تعامل وزارت خارجه و وزارت خزانه داری
۱۳	نتیجه گیری
۱۴	منابع و پی نوشت

مقدمه

رهبر معظم انقلاب اخیرا در بیاناتی تاکید داشتند که امروز برای دشمنان ما جنگ اقتصادی مطرح است و اتاق جنگ آمریکا علیه ما وزارت خزانه‌داری آمریکا است. این موضوع اهمیت بررسی و تبیین نقش وزارت خزانه داری را در تحمیل و عملیاتی کردن تحریم‌ها علیه ایران دو چندان نموده و در قلب تحقیق پیش رو تلاش میشود تا به این سوال پاسخ داده شود که نقش وزارت خزانه داری و وزارت خارجه آمریکا در فرایند بازیابی و اجرای تحریم‌ها علیه ایران چگونه است؟

وزارت خزانه‌داری آمریکا [۱] یکی از نهادهای اجرایی دولت آمریکاست که برای تضمین امنیت مالی این کشور در سال ۱۷۸۹ تاسیس گردید. این وزارت خانه امور مالی دولت فدرال ایالات متحده آمریکا را از طریق جمع آوری مالیات‌ها، پرداخت هزینه‌ها، مدیریت امور پولی همچون انتشار اوراق قرضه، سکه و اسکناس و مدیریت حسابهای بانکی دولت و بدهی‌های عمومی را بر عهده دارد. وزارت خزانه داری آمریکا برای انجام وظایف خود در زمینه مسائل مالی با سازمان‌های فدرال آمریکا، دولت‌های خارجی، و نهادهای مالی بین‌المللی همکاری می‌کند [۲] که در این میان تعامل بوروکراتیک و همکاری سازمانی با وزارت خارجه نیز بسیار چشمگیر و سازنده می‌باشد. خزانه داری همچنین یک نقش مهم و حیاتی برای تقویت امنیت ملی آمریکا از طریق اعمال تحریم‌های مختلف علیه سایر کشورها را بر عهده دارد. وزارت خزانه‌داری آمریکا را می‌توان بخشی از ساختار قدرت ایالات متحده دانست که کنترل فضای مالی، بانکی و پولی تمامی کشورهای جهان را به انجام می‌رساند. موضوع فعالیت‌های وزارت خزانه‌داری را می‌توان کنترل بازیگرانی همچون جمهوری اسلامی ایران دانست که فعالیت‌های سیاسی، اقتصادی و راهبردی آنان در داخل یا خارج از کشور می‌تواند بر امنیت و قدرت ایالات متحده تأثیرگذار باشد و برای این کشور از اهمیت بالایی برخوردار است.

نحوه عملکرد خزانه داری در اعمال تحریم ها علیه ایران

در دوران ریاست جمهوری ترامپ افرادی همچون استیو منوچین به عنوان وزیر خزانه داری ایالات متحده و خانم سیگال ماندلکر معاون ضد تروریسم وزارت خزانه داری ایالات متحده بطور ویژه درصدد هستند تا گام های فراگیرتری برای مهار قدرت اقتصادی ایران اعمال کنند که این رسالت در دوران بعد از خروج آمریکا از برجام اهمیت بیشتری یافته است. نکته قابل توجه در این راستا تعامل سازنده وزارت خارجه با خزانه داری است که در حقیقت سیاست خارجی و سیاست امنیتی آمریکا در بسیاری از مواقع بخصوص در رابطه با ایران از طریق سازوکارهای اقتصادی عملیاتی می گردد و ارتباط مستقیمی با الگوهای رفتاری وزارت خزانه داری دارد.

در دوران معاصر شبکه های شدن اقتصاد و سیاست جهانی، نقش وزارت خزانه داری را پررنگ تر نموده و محور اصلی شبکه ای شدن اقتصاد را باید کنترل نرم افزاری نهادهای مالی و بانکی از طریق شبکه هایی دانست که کنترل آن توسط وزارت خزانه داری آمریکا انجام می گیرد. وزارت خزانه داری همان گونه که سرویس های اطلاعاتی، امنیتی و قضایی در کشورهای مختلف از قابلیت بالایی برای دسترسی به چگونگی انتقال منابع مالی برخوردارند، دارای چنین نقش و جایگاهی در اقتصاد و سیاست جهانی می باشد. بنابراین میزان قابل توجهی از محدودیت های اقتصادی ایران در دوران تحریم های چندجانبه و حتی در دوران بعد از برجام توسط وزارت خزانه داری آمریکا انجام می گیرد. این نهاد مالی و پولی امنیتی ایالات متحده با توجه به کارویژه مشخص آن تلاش دارد تا کنشگرانی که در نظام بین الملل فعالیت های مالی آنها با مواضع و منافع آمریکا مغایرت دارد را کنترل نماید. این نقش چنان مهم است که هرگاه تحریم اقتصادی جدیدی علیه ایران توسط کنگره تصویب و یا اکنون که توسط ترامپ دستور بازبایی آن داده می شود، وزارت خزانه داری می بایست از سازوکارهای لازم برای اجرا و تحقق چنین سیاستی برخوردار باشد.

وزارت خزانه داری آمریکا تلاش گسترده ای برای اعمال محدودیت های اقتصادی و تکنولوژیک علیه ایران بکار برده است و این اقدامات که بر اساس مصوبات کنگره انجام میشود هر یک محدودیت های اقتصادی قابل توجهی را علیه ایران تحمیل می کند. در واقع تیم متخصصین مشغول در خزانه داری بعنوان کارگزاران راهبردی آمریکا درصدد افزایش محدودیت های اقتصادی جدیدی علیه ایران هستند که چنین نتیجه ای را می توان به عنوان بخشی از فرآیندهای استراتژیک ایالات متحده برای کنترل قدرت اقتصادی ایران دانست.

کارگزاران وزارت خزانه داری آمریکا، به این موضوع اذعان دارند که مقابله با کشورهای انقلابی در سالهایی که تحول تکنولوژیک حاصل گردیده صرفاً از طریق سازوکارهای مالی و پولی امکان پذیر است. کنترل اقتصاد و سیاست جهانی توسط وزارت خزانه داری آمریکا در چارچوب کنترل نرم افزاری جهان از طریق شبکه هایی به انجام می رسد که قابلیت پیوند نهادهای مالی بین المللی را داشته و از این طریق امکان بررسی هرگونه انتقال مالی، پولی و بانکی را فراهم می سازد.

روش های اعمال و تحمیل تحریم ها بگونه ایست که وزارت خزانه داری ساختار تحریم- های بانکی و غیر بانکی را ایجاد نموده و به واسطه این ساختار، تحریم های اقتصادی را اعمال می کند. این اتاق جنگ برای ایجاد ساختمان تحریم ها اقدامات و ابتکارات متعددی را به انجام رسانده به طوری که دیوید کوهن معاون اطلاعات مالی و مبارزه با تروریسم وزارت خزانه داری آمریکا و معمار تحریم های ایران برای اعمال تحریم ها سفرهای متعددی به کشورهای مختلف داشت. خزانه داری در این سفرها، به واسطه ابزارهای مختلف تطمیع، تهدید و تنبیه این کشورها را برای اجرای تحریم های آمریکا علیه ایران مجاب می نمود. این نهاد مالی و اهرم فشار آمریکایی اهداف تحریمی را شناسایی کرده و آنان را در لیست تحریمی [۳] SDN قرار می دهد و

متخلفین را جریمه میکند که در نتیجه با مجموعه این تلاش ها، فضای ناامن اقتصادی برای هدف تحریم آمریکا یعنی ایران بوجود می آید. آنها همچنین برای دقیق تر شدن تحریم ها نیاز بسیار زیادی به اجرای استانداردهای FATF در ایران دارند و این اتاق جنگ اقتصادی از FATF به عنوان یک بازوی قدرتمند در این راستا استفاده میکند.

اقدامات خزانه داری بعد از دستور اجرایی بازگشت تحریم ها

پس از اعلام ترامپ در خصوص قانون اجرایی بازگشت تحریم های تعلیق شده بر اثر برجام، وزارت خزانه داری آمریکا به دنبال تصمیم ترامپ مبنی بر بازپس گرفتن امضای آمریکا از برجام، مختصات و شرایط اعمال تحریم های جدید بر ایران را مشخص کرد. بر مبنای دستور اجرایی ترامپ به وزارت خزانه داری آمریکا، این اتاق جنگ اقتصادی ملزم شده است تا هرچه زودتر شرایط بازگشت تحریم های مرتبط با برنامه هسته ای ایران را آماده کند. در واقع برنامه مشخص این است که در گام نخست بازگشت تحریم ها، محدودیت های آمریکا برای اقتصاد ایران که با توافق برجام تعلیق شده بودند، بار دیگر در یک فرآیند کوتاه مدت به کشورمان تحمیل خواهند شد. خزانه داری آمریکا همچنین به کلیه افراد حقیقی و حقوقی که در حوزه های مرتبط با تحریم های هسته ای با ایران در حال همکاری هستند فرصت داده است تا اقدامات لازم برای جلوگیری از تحریم شدن از سوی آمریکا را اعمال کنند و بدین شکل بازگشت تحریم ها را رقم بزنند.

سوالی که پیش خواهد آمد اینست که با دستور اجرایی ترامپ، چه تحریم هایی علیه ایران باز خواهند گشت؟ در پاسخ باید توجه داشت که براساس متن منتشر شده وزارت خزانه داری آمریکا دوره تنفس ۹۰ روزه و ۱۸۰ روزه برای بازگشت تحریم ها در نظر گرفته است که

بر این اساس تحریم‌هایی که در پایان موعد ۹۰ روزه اعمال خواهند شد عبارتند از: خرید و فروش اسکناس یا اسناد مبتنی بر دلار از سوی دولت ایران، خرید و فروش طلا و سایر فلزهای گرانبها، خرید، تامین یا انتقال فلزاتی نظیر گرافیت، فلزات خام یا نیمه‌خام مانند آلومینیوم و آهن، زغال‌سنگ و نرم‌افزارهای مورد استفاده از سوی صنایع ایران، افتتاح حساب ریالی در خارج از مرزهای ایران و مبادله ریالی با ارقام قابل توجه، تامین مالی خارجی و خرید اوراق منتشر شده از سوی دولت ایران، خودروسازی ایران، خرید و فروش و تامین قطعات هواپیما، فرش و مواد خوراکی تولید شده در ایران.

از سوی دیگر تحریم‌هایی که در ۱۳ آبان و بعد از فرصت ۱۸۰ روزه با همکاری خزانه داری و وزارت خارجه بازیابی خواهند شد که عمدتاً بخش انرژی و نفت ایران را نشانده گرفته‌اند و بر اساس بیانیه خزانه داری آمریکا، این موارد پس از تاریخ ۱۳ آبان در شمول تحریم‌های مرتبط با برنامه هسته‌ای ایران قرار خواهد گرفت که عبارتند از فعالیت بندرگاهی، کشتیرانی و صنایع کشتی‌سازی ایران از جمله خطوط کشتیرانی و کشتیرانی جنوب و شرکت‌های وابسته، مبادلات نفتی و هر گونه خرید مواد پتروشیمی از ایران، شرکت ملی نفت، نفتیران و شرکت ملی تانکرسازی ایران، هر گونه مبادله مالی بین موسسات مالی بین‌المللی با بانک مرکزی ایران یا موسسات مالی ایرانی، بخش انرژی و همکاری با ایران در قالب تعهدات خدماتی، بیمه‌ای و بیمه اتکایی [۴]. البته این در کنار نمونه‌ها موردی دیگریست که خزانه داری سرگرم بازبینی مجوزهای آن است. همچون مجوز فروش هواپیما به شرکت‌های بوئینگ و ایرباس برای فروش هواپیما به ایران که اگرچه این وزارت تاکنون مجوزها برای قراردادهای اصلی میان کمپانی‌های غربی و ایران‌یر را صادر کرده است، با این همه وزارت خزانه‌داری آمریکا می‌تواند هر زمان که بخواهد به لغو مجوزها اقدام کند و مانع دستیابی ایران به هواپیماهای معهود شود.

وزارت خزانهداری آمریکا در شرایط فعلی به تمامی کسانی که در ارتباط تجاری و قراردادی با ایران هستند فرصت داده است تا در دوره تنفس در مورد قطع همکاری با ایران تصمیم بگیرند. بر مبنای اطلاعیه منتشر شده از سوی وزارت خزانهداری در صورتیکه شرکت های غربی طرف قرارداد با ایران نسبت به پایان همکاری خود با ایران در موارد تحت تحریم اقدامات لازم را انجام ندهد، در این صورت با توجه به اطلاع امضاکننده قرارداد از تصمیم ترامپ در زمان امضای سند همکاری، در معرض تحریم های آمریکا قرار خواهد گرفت. بر مبنای اطلاعیه منتشر شده از سوی وزارت خزانهداری آمریکا، این مجوزها برای شرکت های آمریکایی همزمان با اجرای فرمان ترامپ لغو خواهد شد. همچنین یکی از اهرم های فشار تحریم های جدید آمریکا دور کردن خریداران از بازار نفت ایران است. بر این اساس تحریم های مربوط به همکاری با بخش نفتی ایران پس از دوره تنفس ۱۸۰ روزه مجدداً اعمال خواهد شد. البته این به معنای قطع یکباره خرید نفت از ایران نیست، بلکه وزارت خزانهداری آمریکا در پایان هر ۱۸۰ روز با توجه به فعل و انفعالات بازار جهانی نفت حد کاهش مشخصی را برای هر یک از خریداران نفت ایران وضع خواهد کرد. خریداران نفت ایران نیز علاوه بر لغو قرارداد خرید نفت آتی خود از ایران، باید میزان خرید نفت خود را نیز به تدریج کاهش دهند. میزان این کاهش البته باید برای سیاست گذاران تحریم کننده آمریکایی متقاعد کننده باشد. بر مبنای اطلاعیه منتشر شده وزارت خزانهداری آمریکا پس از ۱۳ آبان ماه سال جاری به منظور کاهش هرچه بیشتر فروش نفت ایران با خریداران نفتی ایران وارد مذاکره خواهد شد. این وزارتخانه در حال تدارک بازگرداندن تحریم هاست، از جمله دوباره اجرایی کردن دستورالعمل های اجرایی دوران اوباما که تحت برجام متوقف شده بودند. وزارت خزانهداری آمریکا آماده است که هر تصمیم رئیس جمهور این کشور را در خصوص برجام اجرایی کند.

مدل بوروکراتیک سازمانی تعامل وزارت خارجه و وزارت خزانه داری

وزارت خارجه آمریکا به عنوان یکی از مهمترین نهادهای قوه مجریه ایالات متحده و شورای امنیت ملی این کشور در کنار وزارت خزانه داری قرار دارند که بر مبنای مدل همکاری بوروکراتیک سازمانی علیرغم همه رقابت های درون سازمانی از یک هماهنگی و تعامل ویژه ای در اجرای سیاست های خارجی و امنیتی برخوردار می باشند. بر این مبنای تمامی قدرت دیپلماسی دستگاه سیاست خارجی آمریکا به همکاری خزانه داری می آید تا خواست آن را با دیپلماسی و مذاکره اجرا نماید و خزانه داری نیز بر مبنای تعامل ساختاری بوروکراتیک تلاش دارد تا اهرم اجرایی تمام سیاست های اعلامی دستگاه سیاست خارجی باشد. [۵]

در این شرایط طراحی برنامه های دیپلماتیک اقتصادی و راهبردهای ارتباطی برای خروج از برجام، بازگرداندن تحریم ها و مقابله با پاسخ های احتمالی از جانب اروپا، چین، روسیه و ایران گزینه های پیش روی آمریکا می باشند که این دو وزارت خانه باید با همکاری آن را برای رسیدن به خواست ترامپ پشت سر بگذارند. هستند و قصد دارند گزینه های مورد نیاز رئیس جمهور آمریکا را در برابر احتمالات پیش رو فراهم آورند.

اکنون نتیجه همکاری دو اهرم قدرتمند کاخ سفید در اجرای سیاست هایش علیه ایران دستیابی به کنترل شدید و قوی بر تحریم ها علیه ایران و مشارکت متحدان کلیدی مالی در جهان می باشد که این نوع قدرت خزانه داری و وزارت خارجه به رهیافت هوشمند تعبیر می شود و در حقیقت از قدرت هوشمند رهیافت نرم منافع ملی ایالات متحده برای دستیابی به اهداف سیاست خارجی ناشی می شود.

نتیجه گیری

وزارت خزانهداری آمریکا به عنوان فرمانده جنگ اقتصادی علیه کشورمان، طی سال‌های اخیر چندین ماموریت برعهده گرفته است که عبارتند از ایجاد معاونت اطلاعات مالی و تروریسم برای تحریم افراد و نهادهای ایرانی در قالب لیست تحریمی آمریکا یا (SDN) و تحریم بیش از ۲۳۰ شخصیت حقوقی و حقیقی کشورمان، تاسیس مرکز هدف‌گیری تامین مالی تروریسم در عربستان و رایزنی‌های بسیار فعالانه با بخش‌های اقتصادی کشورهای دیگر برای کاهش مبادلات تحریم ایران از جمله این اقدامات بوده است و اکنون نیز بر اساس توانایی و کارویژه اینکه این نهاد مالی دارد تلاش می‌نماید تا تحریم‌های تعلیق شده بر مبنای برجام را این بار بر اساس دستور اجرایی ترامپ بازسازی نموده و حتی تحریم‌های جدیدتری را بعد از بازه تنفسی مطرح شده اعمال نماید. در حوزه رایزنی‌های دیپلماسی نیز به گزارش کنکره آمریکا وزارت خزانهداری این کشور برای اعمال تحریم‌ها علیه ایران، طی دو سال با ۱۶۵ بانک در سراسر جهان مذاکره کرد و این مهم حاصل نمی‌گردید مگر با تکیه بر توان دیپلماسی دستگاه وزارت خارجه آمریکا که هپای وزارت خزانهداری برای حصول اهداف سیاست‌های امنیتی و مالی علیه ایران حرکت می‌کنند. در حقیقت باید اذعان داشت قدرت مالی آمریکا وابسته به استمرار رهبری امریکاست و کنترل‌های مالی خزانهداری آمریکا برای دستیابی آمریکا به اهدافش در قبال تحریم ایران از ضروریات ساختار سیاسی آمریکا می‌باشد. بنابراین ابزار استفاده از قدرت مالی و استفاده از جامعه اطلاعاتی برای آشکار سازی هویت و ارتباط دیگران با ایران توسط خزانهداری حیاتی و ضروری است. همچنین بهره‌مندی از ظرفیت دیپلماسی وزارت خارجه برای تقویت قدرت مالی وزارت خزانهداری اهمیت این دو نهاد را در دستیابی به اهداف سیاست خارجی آمریکا در قبال ایران و همچنین عملیاتی ساختن تحریم‌ها و بازیابی آنها بعد از خروج آمریکا از برجام را تبیین می‌نماید.

منابع و پی نوشت

۱. U.S. Department of the Treasury
۲. U.S. Department of the Treasury: <https://www.usa.gov/federal-agencies/u-s-department-of-the-treasury>
۳. Changes to the Non-SDN Iranian Sanctions Act List: <https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Pages/iran.aspx>
۴. The List of Foreign Financial Institutions Subject to Part 561 : <https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Pages/iran.aspx>
- [۵] Iran Sanctions procedure: <https://www.state.gov/e/eb/tfs/spi/iran/index.htm>

وزارت خزانة داری و وزارت خارجه ایالات متحده، چه نقشی در فرایند بازیابی و بازسازی تحریم ها علیه ایران دارند؟

انديشه‌ها در شبکه‌های اجتماعی

نشانی ما در شبکه های اجتماعی:

@Tabyincenter

Tabyincenter.ir

نشانی پایگاه اینترنتی:

۰۲۱ - ۲۶۱۵۳۲۳۹

شماره تماس جهت اعزام سخنران:

اندرشکده آراس تبیین

THE TREASURY DEPARTMENT

نقش وزارت خزانه داری و وزارت خارجه آمریکا در تحمیل تحریم علیه ایران

مقالات

خرداد ۱۳۹۷